

Actualisering, hertaling of interpretatie van

Jakobs droom in Betel

(Gen. 28, 10-20)

Een uitgave van Catechesehuis

Huis voor spiritualiteit en geloofsbeleving

Inhoud

Wat mag je verwachten?		3
Bijbeltekst: Jakobs droom in Betel (Genesis 28, 10-20)		4
1. Breukel Thom	Amsterdam (NI.)	5
2. Degeest Jan	Gent	6
3. Holvoet Guy	Kortrijk	8
4. Margodt Els	Torhout	10
5. Mondelaers Elly	Overpelt	11
6. Nys Esther	Schaarbeek	13
7. Radino Jaklien	Antwerpen	15
8. Soons Mary-Mee	Berlaar	17
9. Swaenenberg Lisette	's Hertogenbosch (NI.)	19
10. Vingerhoets Magda	Antwerpen-Berchem	21

Wat mag je verwachten?

Catechesehuis, een huis voor spiritualiteit en geloofsbeleving, publiceert een poos geleden een oproep: Voelt u zich geroepen om een religieus verhaal te schrijven? Kruip dan in je pen en neem deel aan de wedstrijd 'Beste religieus verhaal'.

Een van de opdrachten luidde concreet: Actualiseer de Bijbeltekst 'Jakobs droom in Betel' (Gen. 28, 10-20).

Uit de ca. dertig antwoorden zijn 10 inzendingen geselecteerd: niet enkel actualisaties, ook interpretaties en hertalingen.

De Bijbel is ontstaan in een heel andere tijd en cultuur dan de onze. Door de eeuwen heen wordt de afstand en de kloof steeds groter, vandaar het belang om de teksten te actualiseren en te plaatsen in onze tijd of ze te hertalen of te interpreteren met als doel het oude verhaal op een nieuwe manier te verstaan.

We hebben gekozen voor een oerverhaal uit Genesis. Jakob is een van de stamvaders van het Joodse volk. In dit verhaal, ook de Jakobs ladder genoemd, is Jakob op de vlucht voor zijn broer Esau. In een droom openbaart God zich aan hem. God staat bovenaan de ladder, God overstijgt de mens: Hij is groter dan ons hart, ruimer dan onze gedachten en zuiverder dan onze wil. Het is ook een open verhaal.

We hopen dat deze bundel mag bijdragen om dit Bijbelverhaal zo goed mogelijk te verstaan en te doorgronden en dat jij er ook door geboeid wordt.

Bernard Lenaerts

Namens Catechesehuis

Een huis voor spiritualiteit en geloofsbeleving

Jakobs droom in Betel (Gen. 28, 10-20)

Willibrordvertaling

Jakob vertrok uit Berseba en ging naar Haran. Nadat de zon al was ondergegaan, wilde hij op een bepaalde plaats overnachten. Een van de stenen die daar lagen nam hij als hoofdkussen en hij viel op die plaats in slaap. Hij kreeg een droom en zag een ladder die op de aarde stond en waarvan de top tot in de hemel reikte. Langs die ladder stegen Gods engelen op en daalden zij neer. Ineens stond de HEER bij hem en zei: 'Ik ben de HEER, de God van uw vader Abraham en de God van Isaak. Het land waar u op ligt, zal Ik aan u en aan uw nakomelingen geven. Uw nageslacht zal als het stof van de aarde zijn; u zult zich uitbreiden naar het westen en het oosten, naar het noorden en het zuiden; om u en uw nakomelingen zullen alle geslachten van de aarde zich gezegend beschouwen. Ik ben met u; Ik zal u behoeden waar u ook bent, en u terugvoeren naar dit land. Want Ik zal u niet verlaten tot Ik mijn belofte heb vervuld.'

Jakob werd wakker en riep uit: 'Waarlijk, de HEER is op deze plaats en ik wist het niet.' Hij werd bang en zei: 'Ontzagwekkend is deze plaats! Dit kan niet anders zijn dan het huis van God en de poort van de hemel.' De volgende ochtend zette Jakob de steen waar hij met zijn hoofd op had gelegen, als een wijsteen overeind en goot er olie over uit. Hij noemde die plaats Betel; vroeger heette die stad Luz.

1. Jakobs droom

Vlak na mijn broer werd ik geboren, 'jij zat aan zijn hiel geplakt' zei de vroedvrouw. Mijn broer is in alles de eerste. Had hij een fiets van mijn vader gekregen, dan zat ik nog bij moeder achterop haar fiets naar school. Hij had ook een dikke zwarte haarbos, zijn 'uithangbord' bij de familie, bij de meisjes was hij er populair mee. Mocht hij gaan studeren aan de universiteit, ik kwam niet verder dan de ambachtsschool. Gelukkig was ik favoriet bij mijn moeder. Kreeg mijn broer iets gedaan bij mijn vader, dan ontfermde zij zich over mij. Hij was een echte jager en ging 'stappen' in de stad. Ik bleef thuis en hielp mijn moeder met het eten. Om geliefd te zijn bracht ik dat dan bij hem. Toen hij eens met honger thuiskwam, trapte hij erin en ruilde met mij zijn eerstgeboorterecht voor een kom linzensoep. Zo wedijverde ik altijd met hem.

Mijn vader werd oud en maakte zijn testament op. Alles kwam op de naam van mijn broer te staan: het huis, de inboedel, het land en de beesten. Ook de zaak stond in dat testament vermeld. Ik herinnerde mijn broer aan de kom met linzen, maar die was hij allang vergeten. Met een list, mijn moeder hielp, zijn we naar de notaris gegaan en werd het zo geregeld dat het erfrecht mijn kant opkwam. Mijn moeder vond, omdat het tijdsverschil van onze geboorte niet groot was, dat ik ook recht had. Toen mijn broer er lucht van kreeg dat hem zijn erfdeel was ontnomen, werd hij razend. Ik werd uitgemaakt voor 'hielenlikker' en moest verdwijnen. Van schrik ben ik toen uit huis vertrokken, op reis naar het Noorden.

In het klooster van Hemelum in Friesland kwam ik op adem. Ik kende de broeders daar, ze gaven mij te eten en een bed om uit te rusten. Ik was zo moe, mijn kussen leek wel steen. Ik droomde die nacht van een ladder die tot in de hemel reikte. Engelen klommen op en af, er werd niet bij gesproken. Was het mijn beschermengel die voor mij contact zocht met het Hogere? Was het eind van die ladder de Tuin van de Moeder Gods, het 'Huis van de Heer'?

Na een paar dagen moest ik weer naar huis. Voor ik wegging trof mij in de kloosterkapel de icoon met de 'ladder van Jakob' (Genesis 28, 10-20). Al mijn ervaringen stonden erop. Jakob die lag te slapen op een steen, moe van de reis, met zijn wandelstok bij zich. De engelen van wie ik had gedroomd, fladderden heen en weer op de ladder. Bovenaan wachtte Maria, de Moeder Gods met het Christuskind op haar hart. Maar iets kon ik toen nog niet begrijpen: de twee figuren die elkaar op de icoon leken te omhelzen.

Voor ik die avond met de boot over het IJsselmeer naar Enkhuizen wilde gaan, stond er op de kade een vreemde figuur die mij niet doorliet. Ik dacht eerst dat het een pesterijtje was, zoals mijn broer vaak deed. Maar de man begon serieus met mij te vechten. Het duurde een nacht voor ik hem van de kade kon duwen. Gelukkig gebeurde er geen ongeluk! Ik voelde me sterk, en droeg een nieuwe naam. Toen begreep ik pas wat de twee figuren op de icoon vertelden, daar in dat 'Hemeltje op aarde' bij de broeders in hun kloostertje te Hemelum.

Thom Breukel (begeleidt het Iconenatelier 'In een zachte bries' 1 Kon. 19)

Thom Breukel - Amsterdam (NL.)

2. Jakobs droom te Betel

Het is warm en stoffig, hoe kan het ook anders? Ik ben al zo lang op weg. Ik ben zo moe. Zal ik hier slapen? Waar is iemand, waar is mijn God als ik Hem nodig heb? Hier ben ik nu, naakt, kwetsbaar, een vogel uit het nest gevallen, de avond valt en ik zie niets, ik zoek, maar ben hier alleen, de enige mens. In het vallen van de duisternis tsjirpen de krekels rondom mij in het hoge, dorre gras. De zon is een gloeiende bol aan de einder. Nog even verder zal ik gaan, tot aan de top van die gindse heuvel. Dan zal ik het landschap rondom mij overschouwen en een slaappleats zoeken. De wolken zullen mijn deken zijn, de aarde mijn matras, het stof van de weg ben jij, zodat ik niet alleen ben. Ik kijk om en zie hoe eeuwig stof in wolken mijn sporen uitwist. Straks, als de avond valt en de duisternis intreedt, weet niemand dat ik hier nog geweest ben.

Mijn sandalen zijn versleten, mijn geloof heeft mij tot hier gebracht. Niets rest mij nog terwijl ik mijn schreden naar het allerhoogste richt, mijn top, mijn bergtop, ginds in de verte. Daar zal ik kunnen zien wie ik ben en waar ik naartoe ga. In de verte klinkt het geluid van de jakhals als een waarschuwing. Ze ruiken mijn wanhoop en proeven bloed, ze weten dat mijn weg nog ver reikt vooraleer ik bij jou ben. Voor mij uit slingert de weg naar boven. Ginds wacht mij de toekomst.

Het ritme van de weg dicteert mijn hart, mijn sandalen getuigen van mijn voettocht naar jou. Zoveel is er gebeurd sinds ik jou mijn linzen gaf. Ja, ik heb daar spijt van. Het is niet goed dat broeders ruzie maken om een vrouw, maar ze hield van me. En ik, ik begeerde haar. Ik zag hoe ze om je gaf en hoe, uiteindelijk, zij voor mij koos. Mijn broeder, vergeef mij in de naam van onze vaders en voorvaders, herinner je hoe wij samen gespeeld hebben, hoe het lam door ons gehoed, verdeeld en opgegeten werd, hoe jij je armen over het ravijn naar me uitstreckte en me recht hielp toen ik over pijnlijke stenen viel, mij troostte en mijn gids was. Vergeef me Essau, dat ik Rachel tot de mijne gemaakt hebt. Neem mijn plaats in mijn huis en in mijn bed, neem mijn lam, mijn leven en mijn bruid, vergeef mij, help mij door deze woestijn.

Mijn sandalen zijn versleten, mijn blik is ver. Ginds, in de verte, onder die grote oude boom, knoestig en wachtend, zal ik verkwikking vinden. Daar zal ik proeven van zijn vruchten, mijn hoofd te ruste leggen. Misschien kom ik iemand tegen, een lotgenoot, een zielsverwant, deel ik mijn lot met hem. Mijn voeten zijn bedekt met stof, Eli, Eli Lama Sabaktani, de ratelslang langs de kant van de weg kruist mijn pad en sist vervaarlijk naar me, waar ben je, mijn Rachel, mijn Rebecca, waar ben je, mijn broer Esau en mijn vader Israël, God van mijn vaders en voorvaders. Het is nog ver, de heuveltop zindert in de hitte van de ondergaande zon en lonkt, enkel de vruchten van de boom zullen mij laten vinden wat ik zoek, boom van het Huis van David.

Mijn blik is ver, mijn hart is nog bij jou. De weg maakt me dronken, het is nog even, ginds is de boom, daar zal ik slapen, de nacht zal me koesteren in haar armen en meenemen naar jouw rijk, en morgen, als ik verkwikt en wakker zal zijn, zal ik fris, monter, opgetogen naar je kijken, mijn lief, mijn Rachel, ik zal je alles schenken, aan jou en aan je nageslacht, zover de einder reikt zullen wij druiven eten, de wijn uit roemers laten vloeien, wij zullen onze kleinkinderen opvoeden, en 's nachts, als ik naar jou reik in het bed dat thans het onze is, en ik je lichaam streel, dan zal ik weten, dit is niet voor niets geweest. Uit planten zal ik shampoo en zeep voor je maken, en als ik je tandeloze mond zal zoenen, kijken wij uit over het land dat voor altijd het onze zal zijn, van mij, van jou en van onze nazaten, en dan weet ik dat wij Sodom niet voor niets achter ons gelaten hebben. Want jij bent in mij en ik in jou, samen ... Voor altijd. Voorbij die boom wacht jij op mij.

Mijn hart is nog bij jou, daar is de boom, ik ben alleen in de duistere nacht en tast naar iemand om me heen, ik vlei me neer aan de eeuwenoude stam die slechts mijn ouders zijn, ik tast naar het laken dat jij steevast van me wegtrekt, voel het harde kussen dat ooit een simpele steen was, een rots waarop ik mijn geloof in jou gebouwd heb, maar jij, mijn lieve schat, jij bent nog niet op deze voetreis, deze weg moet ik alleen gaan, enkel God is mijn leider en mijn schepper.

De boom is zacht en warm, zijn bladeren zijn mijn zijdezachte deken, zijn stam mijn klankbord, de harde steen mijn kussen. En dan, dan weet ik dat je bij me bent, dat ik jouw armen om me voel, jij, mijn engel, kom tot mij vanuit de kruin van deze boom, daal neer, oh nee, wacht op mij, ik reik je mijn lichaam als een ladder, ik kijk naar je hoe je hier bij me komt, zo zie je maar hoe God dan toch bij jou kan komen. Het stof van de dag om mijn hoofd is verdwenen, alles is peis en vree, en ja, mijn engel, daar ben jij, daal neer over me heen, gebruik mijn schouders als je trede, want Jahweh zal ik loven en prijzen, hij is mijn waarlijke Heer. Mijn armen en handen zijn spaken van uw tredrad, wij gaan onder en komen boven, maar hoger, hoger moeten wij gaan, Jahweh is mijn lot, mijn heerser en mijn schepper, duw mij in het stof van de dag zodat die waarlijk een glorieuze dag zal worden. Mijn kussen is mijn last voor U, O Heer, maak mij een werktuig van uw voorzienigheid, ik reik naar jou, de zoete engel die naar mij afgedaald is, laat ons hier samen drie tenten bouwen, ja ook voor Esau, want ik heb hem onrecht gedaan. Dan ben je bij me, en samen zullen wij zijn, tot het einde der tijden. Ik slaap, vergeef mij Heer.

Vanuit de hoogten daalt u neer, dit is de derde dag, het einde van mijn reis is nabij, dan zal ik thuiskomen in het land van mijn vaders en voorvaders, land dat ik zal geven aan mijn kinderen en kleinkinderen. De zon verdrijft de duisternis, het licht keert weer. Ik ben geradbraakt, engelen hebben over mij heen gezworven en zijn nu teruggekeerd, ze weten dat het raken van de grond hen stom en kreupel maakt, zij spreken slechts door ons. Mijn ogen zien U niet, maar diep in mij weet ik dat U er bent, jij ook, onder deze nu dode boom. Sta op, neem je bed en ga met God!

Ik kijk rond en zie het land, dat nu het mijne is.

Jan Degeest - Gent

3. Absoluut relatieve droom

'... Toen kreeg hij een droom. Hij zag een ladder die op de aarde stond en helemaal tot de hemel reikte ...'

(Jakobs droom in Betel, Genesis 28, 10-20)

In gedachten verzonken zit ik mijn boterhammen op te peuzelen. Het tafeltje is zodanig opgesteld dat ik uitzicht heb op het brede strand. Af en toe wordt mijn aandacht getrokken door een of andere vroege wandelaar of jogger, die in de verte, langs de laagwaterlijn voorbijtrekt.

's Avonds kan ik soms mijn ogen niet afhouden van het aangrijpend schouwspel van de zonsondergang. 's Morgens aanschouw ik, zoals nu, de ontwakende zee en kijk ik toe op alles wat zich op het water en het strand beweegt. Aan de manier van slenteren, wandelen, doorstappen, lopen, tracht ik me soms, met veel fantasie, een beeld te vormen van de piepkleine mensen, die zich in de verte langs het water voortbewegen.

Met al dat dromen hoor ik nauwelijks dat op de radio het ochtendjournaal een aanvang neemt. De weersvoorspellingen zijn niet bemoedigend ... Nochtans, hier in het mollige zand spreiden twijfelende zonnestrallen zich reeds uit. Wat krijgen we nu? Ik ga nooit zo vroeg wandelen. Wat een vreemd gevoel ...

Een tengere grijsaard, gehuld in een oudmodische donkere mantel, duikt plots op en strompelt aan mijn rechterzijde mee in het onwillige zand, richting zee. Onder zijn zwarte, brede deukhoed, boven een gulle witharige snor, glinstert een speelse blik.

"Herken je mij niet?" vraagt hij guitig.

Terwijl ik ontkennend mijn hoofd schud, steekt de oude man zijn lange punttong uit.

"Einstein!" roep ik uit.

"Ik heb al een fameuze wandeling achter de rug", zucht de geleerde.

"Wandel je een eindje mee?" vraagt hij vriendelijk.

Onder de indruk, antwoord ik bevestigend.

Na een poos stelt hij voor even te gaan zitten om een babbeltje te slaan. Hij met gekruiste benen op een zandheuveltje dat aan het hoogtij is ontsnapt; ik gehurkt aan zijn linkerkant. Weetgierig begint de grijsaard me te ondervragen over toestanden die van na zijn tijd zijn. De kenmerken van de neutrino's die met miljarden door het heelal en de materie gaan, boeien hem enorm. Ook zo de bewering op televisie van een Franse geleerde (van Canadese afkomst), in verband met de supernova van 1987 waarvan de neutrino's, voortgebracht door deze explosie, op aarde werden gedetecteerd nog voor men hiervan het licht had waargenomen.

"Wonderbaar, wonderbaar!" fluistert de peinzende geleerde. Hij haalt een notitieboekje te voorschijn en met een stompje potlood begint hij daarin verwoed te schrijven.

"Berekeningen", denk ik.

Plots roept hij uit: "Eureka! Wij zijn ziende blind", vervolgt hij. "Ik zal het je uitleggen: je weet, het heelal dijt uit en de tijd-ruimte is gekromd. Als we met enige verbeelding veronderstellen dat de neutrino's of andere kleine deeltjes sneller zouden gaan dan het licht en, met veel meer verbeelding, dat ze door interactie onze eigen wereld, ons zijn, ons bewustzijn, naar het verleden meevoeren, dan zouden wij deeltje per deeltje onze eigen levensloop in de tijd-ruimte inhalen. Tevens zouden wij deze van onze voorouders kunnen inhalen en zouden onze nakomelingen ons op de hielen zitten."

"Kan je volgen?" vraagt de geleerde met een stralende uitdrukking op zijn gezicht en glimlachend gaat hij verder: "Door de uitdijning vertraagt de snelheid van de nagezeten deeltjes. Hierdoor wordt de bedoelde inhaling mogelijk en kan men zich een evenwicht

inbeelden. De deeltjes nemen, eens dat ze in hun gekromde baan de buitenrand van het uitdijend heelal hebben bereikt of zullen hebben bereikt, een richting die tegenovergesteld is aan de uitdijing."

Einstein neemt enkele notities in zijn boekje en werpt een verstrooide blik in mijn richting, bekenkend dat hij voor deze stellingen nog enkele berekeningen moet maken. Toch onderstreept hij: "Indien wij er bovendien durven van uitgaan dat de Big Bang zich heeft voorgedaan op de rand van een lichaam of massa met een overgroot zwaartekrachtsveld, dan zouden wij allen gelijktijdig en als het ware binnen de seconde kunnen terechtkomen op een plaats, die gelegen is nog voor dat deze oerexplosie heeft plaats gehad: onze thuishaven van tijdloze liefde en geluk."

De wijze man kruipt moeizaam recht, schudt het zand van zijn lange mantel, kijkt me glimlachend aan ... en ik zit aan mijn tafeltje een boterhammetje op te peuzelen. Op de radio vangt het journaal van 8 uur aan met het weerbericht. "Hoe is dat nu mogelijk?" vraag ik me af. "Dat heb ik toch al gehoord."

Ik onderbreek mijn ontbijt en slof tot aan het venster. Met gretige blik speur ik links en rechts het strand af in de hoop er een oude man in lange donkere mantel te zien strompelen. Tevergeefs ...

Guy Holvoet - Kortrijk

4. Jakobs droom

Wanneer je droomt, hoeveel gewicht geef je dan aan je droom? Word je wakker en geraak je moeilijk weer in slaap? Pas je je agenda aan en neem je beslissingen, gebaseerd op wat je droomde? Ik vraag je dit, omdat ik vannacht een vreemde droom had.

Oh ja, misschien moet ik me eerst even voorstellen, want dit verhaal gaat over mij, Jakob. Ze zeggen dat ik een bedrieger ben. Misschien is dat ook wel zo. Ik ben op de vlucht voor mijn tweelingbroer. Hij heeft het op mij gemunt, omdat ik mijn vader bedroog en de leiding wou nemen. Ik wou niet langer de tweede zijn ... kan ik er wat aan doen dat hij me al bij de geboorte probeerde voor te zijn? Nu ben ik hem voor ... en zit hij mij op de hielen ...

Vannacht is me iets vreemds overkomen. Toen de zon al was ondergegaan, dacht ik dat ik maar beter kon slapen. Ik pakte een van de stenen die daar lagen, legde die onder mijn hoofd en probeerde in slaap te vallen. Toen kreeg ik een droom. Ik zag een ladder die op de aarde stond en helemaal tot de hemel reikte, en daarlangs zag ik postbodes naar omhoog klimmen. Ik voelde gewoon aan dat ze alle slechte dingen die ik ooit had gedaan gingen overbrengen aan God, die hen bovenaan stond op te wachten. Daarna zag ik ze weer naar beneden komen. Bij nader inzien waren het wellicht engelen, want ze hadden vleugels, ook al vlogen ze niet. En in een flits dacht ik: ik moet op de vlucht slaan voor God! Maar Hij was me al voor! Hij stond naast me en sprak me aan: 'Jakob, ook al ben je een onderkruiper, toch is je leven gewild. Ik ben er voor jou, zoals ik er altijd al ben geweest, voor iedereen, zoals ik er ook altijd zal zijn. Ikzelf sta je ter zijde, ik zal je overal beschermen, waar je ook heen gaat, en ik zal je naar dit land terugbrengen. Ik zal ook je nakomelingen zegenen en ik zal je niet alleen laten tot ik gedaan heb wat ik je heb beloofd.'

Toen werd ik wakker en ik besepte, wat ik voordien niet beseft had: 'Op deze plaats is God aanwezig, dit is het Huis van God, dit moet de poort van de hemel zijn!' Slapen lukte me niet meer, ik was plots klaarwakker, wakkerder dan ooit tevoren. Ik besepte hoe groot God wel moest zijn. Zijn Woord, Zijn Aanwezigheid had in mij iets wakker gemaakt. Ik zou nooit meer dezelfde zijn. Niets zou ooit nog hetzelfde zijn. Ook deze plek niet. Toen de zon opkwam, zette ik de steen die ik als hoofdsteun had gebruikt rechtop, en wijdde ik hem door er olie over uit te gieten. Ook die steen zou nooit meer dezelfde zijn: de olie zou er diep in doordringen, net zoals Gods Woord en Liefde diep in mij doorgedrongen waren. Ik voelde me weer verbonden met Hem en ik voelde een diep respect voor de harmonie die Hij uitstraalde: dat Hij iedereen nieuwe kansen wilde schenken, dat Hij mij opriep weer een rechtschapen, eerlijk mens te worden! Voor Hem was ik uniek en onvervangbaar. Die steen zou me daar doen aan herinneren. Als ik ooit weer op deze plek zou komen, zou ik weer aan die droom herinnerd worden, en aan God, en aan alles wat Hij mij gezegd had. Er was een nieuwe dimensie gekomen in mijn leven, een nieuw perspectief, ik wist nu wie ik echt was en ik hoopte dat ik dit nooit zou vergeten. Daarom legde ik zonet een gelofte af: 'God, als Jij mij ter zijde staat en mij op deze reis beschermt, als Jij mij voedsel geeft en mijn lichaam beschermt en warm houdt en als ik veilig terugkom bij mijn familie en vrienden, dan zal Jij voorgoed mijn God zijn. Deze steen die ik gewijd heb, zal dan jouw Huis worden. En ik zal een tiende deel afstaan van alles wat Jij mij geeft. In mijn daden zal duidelijk worden dat ik in verbondenheid leef met U. Vanaf nu zal ik geen altaren, relieken of religieuze plekken meer nodig hebben om Jou te vinden. Neen, Jij kan overal zijn, dat weet ik nu wel zeker! Ik zal Jou ook niet meer zoeken bij de groten en machtigen der aarde, maar bij de gewone, kleine mens zoals ik, ja zelfs bij de bedriegers, de zondaars, de misdadigers, daar zal Jij wel ergens te vinden zijn, want Jij wil niemand verloren laten gaan!'

Els Margodt - Torhout

5. Jakobs droom in Bet'El (Genesis 28,10-20)

Op de vlucht
komt Jakob aan de grens.

Morgen verlaat hij zijn vaderland
om in een vreemd land beschutting te zoeken
tegen de woede van zijn broer
(die eigenlijk niet helemaal ongelijk had).

Aan de grens – bij zonsondergang –
als de nacht al het vreemde nog onduidelijker maakt,
zoekt hij een slaapplek
met een steen als hoofdkussen.

Hij is onrustig en droomt.
Hij ziet een ladder
die de aarde met de hemel verbindt.

Engelen gaan op en neer.
Bemiddelen ze iets van God?
Brenge ze iets van beneden naar boven?

God zelf is minder druk in de weer.
Hij heeft een vaste plek: boven.
Hij spreekt Jakob aan
zoals eertijds ook Abraham en Isaak:

Ik geef je het land
waarop je nu slaapt.

Je hoeft er niets voor te doen.
Ik houd mijn beloften.

De ruimte van dit land
wordt je gegund om in te leven,
ook al ben je op de vlucht voor Esau, je broer
(en waarschijnlijk tegelijk voor jezelf).

Ik geef je een talrijk nageslacht.
Je zonen zullen zich verspreiden
naar west en oost, naar noord en zuid.

Alle families die wonen op de bloedrode grond
worden gezegend.

Bloedrood is niet alleen de kleur van de aarde.
Het is ook de kleur van de mensengeschiedenis waarin (te) veel bloed vloeit ...

Echt vertrouwen krijgt hij maar gaandeweg ...
Geen veroordeling klinkt er – ondanks de bloedrode aarde,
maar zegen ...

Geen eenzaamheid in een vreemd land:
overall waar Jakob gaat, blijft God wakend nabij ...

Meer nog: God zal Jakob terug thuisbrengen.
Hij is Degene die doet wat Hij zegt!

Als Jakob wakker wordt,
is hij verrast
hoe God aanwezig kon zijn
zonder dat hij het merkte!

De 'vreze des Heren' overvalt hem:
de plek waar hij sliep is huis van God, poort van de hemel!
Hoe kon hij op deze wonderbare plek slapen?

Hij recht zijn schouders
als hij dat beseft
en zet ook de steen waarop hij sliep recht.

Jakob giet olie over de steen
waardoor die een merkteken krijgt
van Gods onuitwisbare aanwezigheid
en noemt die plaats aan de grens: Bet'El of huis van God.

Dan legt Jakob er een gelofte af:

ALS God met mij is ...
ALS God mij voedsel geeft ...
ALS ik ongedeed terugkeer ...
DAN zal de Ene mijn God zijn
met wie ik deel wat voor mij belangrijk is.

Hoezo ALS?!?

Veel vertrouwen heeft Jakob er nog niet in
dat God gewoon doet wat hij zegt.

Elly Mondelaers - Overpelt

6. Dat ons bidden tot de hemel door mag dringen

Rudi, een welvarende landman met een bloeiend veebedrijf. Sam, doctor in de rechten. Van afkomst inwijkelingen. Tweelingbroers, die het hun mama niet gemakkelijk hebben gemaakt tijdens zwangerschap en bevalling. Vooral de kleine Sam was lastig. En nog altijd. Het gaat niet goed tussen de twee. Sam wordt altijd de 'kleine' genoemd en dat zint hem niet. De Rudi is dan nog getrouwd met een rijke jongedochter uit dit vreemde land. Vader kon er tegen. Moeder minder. En Sam moet het voorlopig doen met zijn studiebeurs. Maar koste wat het kost: hij zou zijn man staan! Gesteund door slimme mama Dana, vervalst hij zijn identiteitspapieren, verduistert een paar aandelen van rijke opa en ontfutselt af en toe de bankkaart van pa. Hij staat daarmee wat hoger op de ladder van aanzien en macht. Vader Juri kijkt toe, maar ziet niet. Vaak weet hij niet eens wie voor hem staat. Tweelingen doen twijfelen. Hij merkt evenmin het bedrog. Rudi wel. Die is er op uitgekomen. Het maakt hem woest. Hij zoekt zich te wreken op die onderkruiper! En Sam is bang.

Maar banger nog maakt hem het aanhoudend knagen in zijn hart. Vals spelen blijft vreten. Elke dag als hij van de unief thuiskomt, ziet hij de broer met wie hij in onmin leeft en wordt hij met zijn beschamend bedrog geconfronteerd. En al wordt hij door zijn moeder beschermd: zo verder kan het niet. Hij begint laat thuis te komen, zich te verschansen in zijn studeerkamer, blijft bij vrienden logeren ... en uiteindelijk beslist hij alleen te gaan wonen. Het is geen leven meer thuis.

Met een traan maakt Mama Dana de koffers klaar, steekt er stiekem haar spaarcenten bij, kust hem een goede reis toe, een ontspannend verblijf bij oom Dany en een trouw met één van de dochters. Hij gaat! ... Naar het land van zijn roots, een nest van leugen en ontgoochelingen, van ruzie en jaloezie om vrouwen en rijkdom.

Goed op dreef, weigert zijn aftandse wagen opeens dienst. Onherstelbaar. Op eigen krachten moet hij verder door onbekend gebied, een zwervende pelgrim, een dakloze met een te zware last van vete en bedrog. Hij beseft het niet: vluchten is helemaal alleen de ballast meesleuren die gaandeweg zwaarder wordt. En elke ambitie op nul laten zakken.

Eindelijk een herkenningspunt: hier is papa gered van de dood toen hij met opa op zoek was naar brandhout voor de haard. Een vreemde heeft hem uit de handen van een roversbende gered. Goddank! anders was ik er niet ... En Rudi ook niet. Daar is ze weer, die ongedachte aan die broer.

Het wordt avond. En duister. "Ik ben het moe! Laat mij hier maar in die barak op de stenen neervallen en slapen en vergeten en dromen. Wat zalig!!!" ...

En het wordt morgen.

Wat heeft het deugd gedaan! 'Opstaan', zegt de zon in het oosten! In één ruk gaat hij staan.

"Heb ik gedroomd?"

Ik zag daarnet nog lieve mensen om mij heen. Ze noemden zich van God gezonden. Was dat een antwoord op mijn avondgebed? Ik had gebeden dat de glimlach en de kus van mijn vader ook die van God zouden zijn. En geroepen heb ik, zonder enig antwoord, tenzij een glimp van een gedaante in een lichtschijsel ver boven mij. Ik riep toen naar opa, naar familie en vrienden die nader bij God wonen: 'Willen jullie die ondragelijke koffers overnemen? Ik wil ze kwijt. Mijn armen zijn kapot en mijn leden en mijn hart te moe om hoger te klimmen. Ik kan niet meer ...' En de droomengelen kwamen elke dag met een stukje troost: een gewichtloos doosje hoop, een verkijkend uitzicht, een mistig teken van vergeving, een beloftevolle bouwsteen van de grond waar ik lag en het visioen van een huwelijk en veel kinderen: met de vriendelijke groeten van God, die ik meende te zien

wuiven ... of was het een zegen? Naar boven droegen die vriendelijke mensen mijn zwarte, zware koffer wrok mee, brokstukken angst, een dikke knoop wroeging en kilometers heimwee. Ze kwamen heen en terug, op en af ... en nog eens, en nog ... telkens met groeiend inzicht, een glimlach en een warme knuffel die mij opkikkerde. Tot ik nergens nog last van had.

Ik ben hier wat blijven hangen, heb enkele ha grond gekocht met het mooie bedrag van ons ma, en heb die vrienden die mij geholpen hadden, aangesproken. Samen hebben we stenen gekapt en een gedenkteken opgericht. In een nabije amandelboom werd een plaat opgehangen: 'Gereserveerd voor een pelgrimsoord en een huis waar zwervers kunnen rusten en bezwaarden verlichting vinden'. Een vroom souvenir en een belofte voor als ik terugkom. Dat ga ik blijven sponsoren."

Vóór hij vertrok gaf hij nog een uitgebreide 'dankudrink' met muziek en dans. Dagdromend en zingend in zijn nieuwe wagen, schuurde de jongeman weg. Blij en bevrijd van kommer en zorg, want hij had God ontmoet in al die vrienden. De toekomst lag voor hem ... nog vele jaren te gaan. En terug. Met vrouw en een resem kinderen ... Van hogerhand beloofd!

En met Rudi? ... Ik stuur een sms'je ...
Ze wuifden hem nog lang na, de engelen.

Esther Nys - Schaarbeek

7. Gezegend!

Waarom heb ik geloofd in U? Zie waar het mij gebracht heeft. Ik heb álles gegeven. En nu rest mij niets meer. Iedere dag is een kwelling voor mij. Sinds wanneer werd ik zo wrokkig, kijk ik zo misnoegd naar anderen? Díe daar. En die! Een stralende gezondheid! Alles gaat hen voor de wind. 'Het leed der mensen kennen zij niet.' Ze pikken de rozijnen uit de cake. Als ik het woord 'God' over mijn lippen krijg, kijken zij mij meewarig aan. Dan spiegel ik hun denken: Ben ik misschien ziek in mijn geest? Verbeeld ik het mij maar dat alles in mij hunkert en schreeuwt naar God? Ach, waarom kan ik niet doen als zij? Pluk de dag! Het leven is kort. Eet en drink. Geniet! Maar dat zou zijn alsof ik mijn ziel verkoop! Dan smoor ik voor altijd het lied dat – desondanks – in mij opstijgt!

Nee, ik ga. Gepakt en gezakt. Verwezen naar een therapeutisch centrum. Om te genezen. 'Genezen waarvan?' zo vraag ik mij af. 'Totale uitputting', luidt de diagnose. 'Burn-out.' Ben ik nu wat ze noemen een 'psychiatrisch geval'? En dan: een opname geadviseerd! Mijn hemel! Beelden van 'One flew over the Cuckoo's Nest' spoken door mijn hoofd. Maar ik ga! En onderwijl voel ik de blikken priemen in mijn rug.

Toch ... hoe verrassend! Gij doet de woestijn verkeren in een oase! Alleen al bij het zien van die allernieuwste accommodatie gelegen in dat prachtige natuurgebied springt mijn hart op. 'Wauw! Wie wil dáár niet met de engel strijden tot de dageraad aanbreekt?' En zo gebeurt het. Ik ga met God. Hij is dáár – maar ik weet het niet. Toch is Hij getrouw: 'Waar gij ook heen gaat, Ik ben er! Ik zal u leiden. Het land waarop gij staat zal Ik aan u en uw nakomelingen geven.'

Ja – al besef ik het nog niet – zijn engelen staan klaar. Dáár! In hen in wie ik het minst een engel verwacht. In mensen die zwaar onder het leven te lijden kregen, evengoed als in die anderen die – al noemen ze zich ongelovig – integer en met oprechte zorg aan mijn zijde strijden opdat het leven het zou halen op de dood.

Het is een ontroerende ervaring om die strijd sámen te voeren. Schouder aan schouder. Zeker, er zijn bittere uren, getekend door pijn, woede, verdriet en wantrouwen. Ik spartel als een vogel gevangen in een net. Maar de zorg en de welwillendheid, de vriendschap en het respect dringen door mijn pantser heen. Het oprechte mededogen doet mijn tranen vrij stromen. De oude wonde opent en het pus komt vrij: het als kind steeds bespot en gekleineerd worden, de miskennis, de aanhoudende ruzies, en al de agressie en het verdriet rondom mij. Ik leer ook dat eeuwig klinkende cd'tje in mijn hoofd stopzetten. Dat melodietje van: 'Zie je wel, ze willen mij niet ... Er is iets verschrikkelijks mis met mij ... Ik doe iets verkeerd en ik weet niet wat ... Het is allemaal mijn schuld ... Ben niet goed genoeg.' Ik leer opnieuw vertrouwen. De armen uitsteken. Durven willen. Durven vragen voor mijzelf. Authentiek zijn. Gewoon mezelf. Eerlijk. Met mijn sterktes en zwaktes. En ook wat het is: gewild, gewenst, welkom te zijn.

Vandaag sta ik terug op eigen grond. Gezegend. In overvloed. En ik ontwaar in mij flitsen van een oneindig diepe tederheid voor de mensen. Ook voor mijzelf. Ik weet nu: mensen zijn allemaal als prachtige vogels, zij het met een gekwetste of - soms - gebroken vleugel. Oók zij zonder psychiatrische stempel. Mensen overal. In het westen en het oosten, in het noorden en het zuiden. En dát doet de wereld bloeden.

Maar de genade stuwt ons. Om te gaan mét God. Om de zegen in ontvangst te nemen. Om te groeien. Om vrij te worden. Om het land te bewonen, onze heel eigen grond.

Ik erken wat de Heer mij heeft gedaan. Hij heeft mij behoed en teruggebracht. Méér nog: Hij heeft zijn zegen in mij uitgewerkt. En bij deze heilige herinnering houd ik mij aan de belofte dat ik zal delen wat ik in overvloed ontvangen heb.

Jaklien Radino - Antwerpen

8. Jakobs droom in Betel

De avondkoelte in de oase van Be'er Sheva doet deugd. Dadelpalmen werpen hun langgerekte schaduw op de kudde vermoeide schapen en geiten. Enkele vrouwen lopen blootsvoets naar de bron om hun waterkruik te vullen en uit een der tenten klinkt het zachte gezang van een jonge moeder die haar telg in slaap wiegt.

Hoe vredig allemaal ... en toch ...

Kobi heeft oog noch oor voor dit alles. Met een afwezige blik stapt hij haastig langs de tenten. Hij moet dringend nog een paar zaken regelen, want morgenochtend, bij 't krieken van de dag, zal hij deze plaats verlaten. Dat heeft hij vanavond met zijn ouders besproken ... neen, het was geen eenvoudige keuze ... er zijn leukere dingen te bedenken in het leven van een jongeman ... maar deze beslissing is de beste oplossing voor iedereen.

Tijd om te denken heeft hij echt voldoende tijdens deze reis naar Haran, die ettelijke dagen, misschien zelfs weken, in beslag zal nemen.

-“Pas goed op jezelf, Kobi, mijn lieve jongen”, heeft zijn moeder hem ten afscheid nog op het hart gedrukt. Veel van wat er is misgelopen, is uiteraard zijn eigen schuld ... hoewel, moeder ging ook niet helemaal vrijuit!!! Waarom moest ze hem altijd 'Kobi' noemen? Dat was het troetelnaampje dat ze voor hem bedacht had! Voor een man van boven de veertig klonk 'Jakob' minstens even goed en dat zou ook minder op de zenuwen werken van zijn toch al zo jaloerse broer. Maar ja, moeder ... voortdurend trok ze hem voor, ze behandelde hem altijd als haar lievelingetje, hij was haar beschermeling. Natuurlijk moesten daar problemen uit voortvloeien!

Nu heeft hij zich de haat van zijn tweelingbroer op de hals gehaald. Normaal gezien zou die het familiebedrijf moeten leiden, na vaders dood; doch door een slimme zet heeft hij, Kobi, dit voorrecht voor zichzelf weten te bemachtigen. Ja, hij heeft een sluwe streek uitgehaald, dat mag je wel zeggen! Doch het hele gedoe heeft een bittere nasmaak! Nu is het zelfs zover gekomen dat zijn broer hem zoekt te doden. Om zijn hachje te redden is er slechts één uitkomst: emigreren! Dit land waarvan hij zoveel houdt – en waar hij eenmaal als heer en meester hoopte te worden gerespecteerd – deze streek moet hij nu noodgedwongen verlaten. Zijn broer is immers niet bepaald een doetje en wat hij zich heeft voorgenomen zal hij vroeg of laat zeker ten uitvoer brengen. Dan maar liever van hier vertrekken, want het leven is hem toch nog lief!

Zijn tweelingbroer heeft al een paar vrouwen. Jakob lacht smalend; hij heeft vernomen dat Esau nu een oogje heeft op een derde ... een zekere Machalat, blijkbaar nog een ver familielid.

-‘Ach, wat ... Esau ... hij doet maar!’ Misprijzend haalt Jakob de schouders op. Hij zal zich ginds in Haran wel een vrouw zoeken ... een mooie, lieve vrouw. Ja, voorlopig zal hij het maar bij eentje houden ... en later ... dan zien we nog wel! ... Hij zal zich een heel mooie vrouw zoeken, minstens zo knap als zijn moeder en grootmoeder in hun jonge jaren, want volgens de verhalen die hij heeft gehoord zijn beiden heel bekoorlijke dames geweest. Ze waren zelfs zo knap dat ze ooit werden gekidnapt door de dienaars van de koning, met de bedoeling diens bed te delen! Jakob grinnikt ... zo iets zou hem zeker niet overkomen! Hij zal wel slimmer wezen! ... Als in een flits wordt hij eraan herinnerd dat hij immers de reputatie heeft een bedrieger, een gluiperd te zijn, een slimme vos met listige streken. Het geeft een wrang gevoel ... nee nee, nu niet denken daaraan!

Dan trekt Jakobs gezicht zich in diepe rimpels ... hij heeft al heel wat verhalen gehoord over de geschiedenis van zijn voorgelacht ... vader en grootvader hebben beiden een bewogen leven achter de rug ... en zo te zien staat hem zelf ook nog wat te wachten!

Stoffig en bezweet strompelt hij vermoeid verder; het is een lange hete dag geweest. Daarnet heeft hij de laatste druppel vocht uit zijn waterzak geperst ... deze streek is hem totaal onbekend ... waar kan hij ergens een bron vinden? In de verte ziet hij een stad liggen; dat moet beslist Luz zijn.

Maar langzaam gaat de zon reeds onder; deze woeste, verlaten streek lijkt angstaanjagend en bedreigend in de vallende duisternis. Jakob besluit hier te overnachten, want tot in Luz kan hij vandaag niet meer geraken.

Dààr ... die steen ... die lijkt hem wel geschikt om op te rusten. Hij legt de lege waterzak en de reistas met de droge vijgenkoeken naast zich neer en hij strekt zich uit ... zelfs geen tijd voor een kort avondgebed ... onmiddellijk overvalt hem een diepe slaap. Hij droomt van ... mooie vrouwen in witte klederen ... hij ziet een lichtend schijnsel tussen hemel en aarde en in dat schijnsel bewegen zich dansende vrouwen ... heel eigenaardig ... maar zijn dat überhaupt wel vrouwen? Hij meent gedaanten in schitterende witte gewaden te zien, gedaanten die zich op en neer bewegen. Even tracht hij dit merkwaardige spektakel te negeren, maar neen ... het is tē opmerkelijk om er geen aandacht aan te schenken! Dit is iets nieuw ... zoiets heeft hij nooit eerder gezien ... zijn dit engelen? Vanwaar komen zij? Waar gaan zij heen? Is dit een droom? ... Zijn dromen bedrog? ... Jakobs adem stukt in de keel ... het schouwspel is nu heel dichtbij ... hij spert de ogen wijd open ... dan ziet hij het goed: een ladder, een heel lange ladder die tot in de hemel reikt! Engelen dalen eraf en klimmen er weer op ... mijn God, wat is dit wonderlijk! Jakobs ogen kijken naar de top van de ladder ... helemaal bovenaan staat er een ander wezen ... neen, dit is geen engel. Hij ziet een oogverblindend licht en daarin een gedaante ... die gedaante heeft ook een stem ... een stem die hem, Jakob, aanspreekt. Plots beseft Jakob dat dit de Here is ... dit is God zelf Die met hem praat. Wonderlijk genoeg voelt hij alle vrees uit zijn lichaam wegebben ... Gods woorden zijn als balsem op zijn gekwetste ziel. God maakt hem, Jakob de bedrieger, geen enkel verwijt. Integendeel, hij wordt getroost: "Het land waarop gij ligt zal ik aan u en aan uw nageslacht geven ... Zie, ik ben met u en ik zal ..."

Het duizelt in Jakobs hoofd. Aarzelend komen de woorden over zijn lippen ... "Here Here, o God van mijn vader Abraham en van Isaac ... U bent ook mijn God ... Mijn God, ik ..." Dan herkent hij plots zijn eigen stem ... weg is de betovering van het visioen. Hij voelt de koude steen onder zijn hoofd, maar een zalige warmte doorstroomt nu zijn lichaam; zijn hart loopt over van blijdschap: "De Here God heeft met mij gesproken! Ik, Jakob de bedrieger, werd niet door Hem afgewezen! Hij waakt over mij! Hij kent mijn angst! Hij heeft mij bemoedigd!"

Het is nog heel vroeg in de morgen ... boven Luz hangt de ochtendnevel als een dik gordijn. Eerbiedig staat Jakob op; hij heiligt de steen waarop hij met zijn hoofd heeft gelegen, als aandenken aan deze merkwaardige ervaring. Vol ontzag knielt hij neer ... "Waarlijk ... de Here is in deze plaats ... en ik heb het niet geweten! Deze plaats zal ik Betel noemen ... 'Huis Gods', want hier heeft God naar mij omgezien."

Hij zet zijn tocht met vreugde verder ... in gedachten ziet hij weer de ladder, symbool van bijstand en zegening, *de ladder die de toegang tot de hemel mogelijk maakt*. Engelen waken over hem ... blijk van Gods genade aan een schuldige zondaar ... en de Here God die daarboven op hem wacht ... de weg naar de hemel is open, niet alleen voor Jakob, maar ook voor jou en voor mij ... want God zelf heeft gesproken: "En met u en met uw nageslacht zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden."

Zo luidt Gods belofte ... God is getrouw ... Zijn beloften falen niet ... *bij de ladder staat nu Die Ene en uitsluitend door Hem is de toegang tot de hemel mogelijk (Joh. 1,52).*

Hij reikt je Zijn doorboorde Hand en wacht op jou. Hij dwingt niemand ... Hij wacht tot jij jouw hand in de Zijne legt ... het is volbracht ... de weg is open. Amen.

Mary-Mee Soons - Berlaar

9. De Jakobs ladder

Het leven is een verhaal dat wacht op een verteller. En die verteller ben ik. Ik neem u mee naar het leven van Jakob. Een mensenkind van meer dan 2000 jaar oud, geboren in het Bijbelverhaal van het Oude Testament. Van hem wordt geschreven dat Jakob werd geboren met de hand om de hiel van zijn tweelingbroer Esau. Zij groeien samen op, maar nu – in dit verhaal – is hij op de vlucht. Zijn broer zit hem op de hielen en dat niet alleen. Hij wil hem vermoorden. Jakob is op de vlucht voor zijn verleden. Hij is afgeschreven door zijn familie. Daar heeft hij het ook naar gemaakt. Want op een sluwe en slinkse manier heeft hij zijn tweelingbroer het eerstgeboorterecht ontfutseld. Zijn blinde vader heeft hij op zijn sterfbed bedrogen door zich voor te doen als Esau en daarmee sleepte hij ook nog zijn vaders zegen in de wacht. Thuisloos dwaalt hij voort met een bezwaard gemoed. In een toestand van god verlatenheid. Hij wordt gedwongen om onder de sterrenhemel te slapen en vindt een steen als kussen, om zijn hoofd op te laten rusten. Zijn hoofd, zijn verstand rust op een oergesteente dat de stilte niet schuwt. Een Steen van wijsheid. Maar ook een symbool van de steenharde grond van de samenleving. Het is nacht, de tijd van ontvankelijkheid. In die donkere nacht, de nacht van de ziel, zo bekend uit de donkere nacht van Johannes van het Kruis, krijgt hij een droom.

Hij zag een ladder die op de aarde stond en helemaal tot in de hemel reikte en daarlangs zag hij Gods engelen omhoog gaan en afdalen. Ook zag hij de Heer bij zich staan, die zei: “Ik ben de Heer, de God van je voorvader Abraham en de God van Isaak. Het land waarop je nu ligt te slapen zal ik aan jou en je nakomelingen geven. Je zult zoveel nakomelingen krijgen als er stof op de aarde is. Je gebied zal zich uitbreiden naar het westen en het oosten, naar het noorden en het zuiden. Alle volken op aarde zullen wensen zo gezegend te worden, Ikzelf sta je terzijde, ik zal je overal beschermen waar je ook heen gaat en ik zal je naar dit land terugbrengen; Ik zal je niet alleen laten tot ik gedaan heb wat Ik je hebt beloofd.”

Toen werd Jakob wakker. Verbijsterd was hij, totaal overrompeld en het voelde alsof God had ingebroken in zijn leven. Zijn emoties maakten overuren en hij werd steeds stiller en stiller en eerbied vervulde hem. De steen werd een offersteen, een gewijde steen en de plaats waarop hij hem gevonden had kreeg de naam van Betel, wat betekent huis van God. Een heilige plek voortaan, want het huis van God is niet tempel gebonden. En Jakob deed ter plekke een belofte. Als God hem terzijde zou staan, zou hij het tiende van zijn bezit weggeven.

Deze droom wordt openbaringsdroom genoemd. God maakte zich op een heel originele manier bekend aan deze mens. Hij herhaalt nog eens dat de belofte van het nieuwe land nog steeds geldt. In de traditie van Jakob is dat meer gebeurd. Het lijkt een beetje op een herhalingsrecept dat Jakob overhandigd werd! Wat mij opvalt, is dat God geen enkele voorwaarde stelt. Zijn belofte is niet afhankelijk van wat wij van het leven maken. Dit verhaal gaat niet over de franje van het leven, het raakt de kern. Het land waarop Jakob zich ter ruste heeft gelegd, is zijn eigen innerlijke landschap.

Het leven van Jakob verdient geen schoonheidsprijs. Maar in zijn droom maakt hij contact met het beste in zichzelf, zijn heilige plek. Er is veel beweging op de ladder. Engelen klimmen en dalen, langzaam, trede voor trede, want het innerlijk levensproces van een mens gaat stap voor stap. Op en neer als de golfslag van het leven. Als eb en vloed.

Deze droom is heel actueel. Want hoeveel Jacobussen en Jacoba's volgen er in onze tijd een vluchtroute? Hoeveel zijn er op de vlucht voor zichzelf of voor een ander?

Ik denk aan vergeldingsacties in de wereld, aan weerwraak, aan liquidaties. Mensen op de vlucht, omdat ze anderen iets hebben aangedaan. Maar deze droom vertelt iets anders. Er wordt hoop aangezegd, er wordt bemoedigd en verwezen naar het Land van Belofte.

Dat beloofde land is er nog steeds ook voor ons. Engelen zijn in de geschiedenis altijd de gevleugelde boodschappers. Het zijn verbindingsofficieren, koeriers tussen hemel en aarde. Deze droom gaf Jakob vleugels. Vleugels met een levenslange houdbaarheid - want - hij was ten diepste toe gezien en geraakt door de Liefde zelf. Samen met zijn onwankelbaar godsvertrouwen groeide zijn overvloed en de weg naar de verzoening lag open.

Ze zijn er nog. Mensen vervuld van compassie en mededogen, mensen die kunnen vergeven, wat er ook is voorgevallen. Ik denk aan de waarheidscommissie van Zuid-Afrika. Amnestie in ruil voor waarheid volgens de Ubuntu filosofie.

De Jakobs ladder overspant meer dan 2000 jaar van belofte. Van hoop voor de toekomst. Want iedere tijd gaat Zijn genade.

Ja, Jakob is nog springlevend!

Lisette Swanenberg - 's Hertogenbosch (NL.)

10. Jakobs droom in Betel

‘Jullie denken nu toch niet dat ik dat oud stuk meubel van opa op mijn kot wil?’ Het gezicht van Eline loopt rood aan en haar stem slaat over van verontwaardiging. Haar ouders hebben haar net meegedeeld dat er een plaats vrijkomt in het woon- en zorgcentrum in de buurt van opa en dat hij daar binnenkort naartoe zal gaan. Het oude herenhuis zal dus leeggemaakt moeten worden en dat bureau is te groot voor de kamer van opa.

‘Eline, we kunnen toch moeilijk voor jou een nieuw bureau kopen terwijl we een stijlvol meubel zouden wegdoen. Ik weet zeker dat het gerieflijk zal zijn op je kot’, probeert ma te sussen. *‘Gerieflijk? Zeker niet! Dat donker gevaarte past helemaal niet bij dat lichte bed en de kleerkast! Ik zal verlegen zijn als mijn vrienden op bezoek komen’,* sakkert ze verder.

‘Kindje, je weet dat we het niet zo breed hebben en we doen ons best om je te laten verder studeren’, komt pa er nu tussen.

‘Jaja, als oudste ben ik weer de klos. Wedden dat ons Benthe over twee jaar wel een volledig nieuw ingerichte studio krijgt als ze naar Leuven gaat. En jullie krijgen toch een studietoelage voor mij. Waarvoor dient die dan?’ Met een klap slaat Eline de keukendeur dicht en trekt naar haar kamer. Haar ouders kijken eens veelbetekenend naar mekaar en zuchten.

‘Ze zal wel bijdraaien als het zover is’, sust ma.

Alleen op haar kamer beseft Eline ook wel dat ze onredelijk gereageerd heeft, maar ze voelt zich te slecht in haar vel om dat toe te geven. Haar vriendje heeft haar onlangs de bons gegeven en haar beste vriendin is nog met vakantie. Nijdig opent ze haar laptop en begint te surfen.

Een week later is het zover. Haar beddengoed – waaronder een splinternieuw dekbedovertrek – een deel van haar kleren, toiletgerief en schrijfgerei heeft ze zelf mee verhuisd, maar naar dat bureau heeft ze niet eens willen kijken. Pa heeft ervoor gezorgd dat een vriend dat meubel kon ophalen en naar haar kot bracht. En dat juist in dezelfde week dat opa verhuisd moest worden.

Wanneer ze noodgedwongen op opa’s stoel aan het bureau zit, merkt ze dat het toch goed staat bij die warmrode muur erachter en nu vindt ze het toch wel handig om zoveel plaats te hebben om haar cursussen en andere spullen op te leggen. Ze opent de laden aan de zijkant en vindt in elk ervan een verrassingspakje. Die opa toch! Ze kent hem eigenlijk alleen als de wat stuurse notaris die altijd netjes in het pak zat en veel uren in zijn werkkamer doorbracht. Nu haalt ze een dure balpen, een bordeauxleren pennenbakje en een bijhorende map tevoorschijn. Uit een kleurrijk papiertje haalt ze een zakje met haar lievelingssnoepjes. In het sleutelkastje ontdekt ze een bruin zeeroverskistje, een heel oud stuk speelgoed met goudkleurige opdruk en een hangslotje. Nieuwsgierig draait ze het open en vindt zijn naamstempel, het bijhorend inkkussendoosje en een briefje.

Door zijn parkinsonisme kan opa niet meer duidelijk schrijven en Eline beseft nu dat hij daaronder lijdt. Ze herinnert zich zijn amusante, netjes geschreven briefjes die ze van hem ontving toen ze op kamp was met de Chiro. Die las ze liever dan de vermanende epistels van haar ouders. Ze laat zich achterover vallen in de zachtleren bureaustoel en leest.

Lieve Eline,

We staan allebei voor een nieuwe toekomst. Jij als beloftevolle studente in een bruisende stad. Geniet volop van je vrijgevochten leven maar vergeet daarbij je boeken niet. Ik zit nu in mijn laatste station en probeer er het beste van te maken.

*Aan mijn oudste kleindochter geef ik hierbij mijn stempel, mijn zegel, mijn naam.
Jij hoeft zeker geen notaris te worden, maar draag je familienaam met ere.
Het ga je goed meisje!*

*Met veel liefde,
je opa*

Verbouwereerd zit Eline met het kistje in haar handen. Tranen prikken in haar ogen. Opa, lieve opa toch ... en ik was altijd zo kortaf tegen jou. Ik zal dit kistje en de inhoud zeker bewaren en als ik ooit kleinkinderen krijg, zal ik het ook aan de oudste doorgeven. En volgend weekend kom ik je zeker bezoeken, dat is beloofd.

Magda Vingerhoets – Antwerpen-Berchem